

فصل اول : مخلوط و جداسازی مواد

مفہیم اصلی : مواد خالص - مواد مخلوط - مخلوط ہمگن (محلول) - مخلوط ناهمگن - حلال - حل شونده - تعلیقہ

مواد خالص : موادی کہ از یک نوع مادہ تشکیل شدہ باشند . مثال : مس - آہن - آب - شکر

مواد اطراف ما

مواد مخلوط : موادی کہ از دو یا چند مادہ تشکیل شدہ باشند . مثال : دوغ - شربت آبلیمو - آجیل

نکتہ : از ویژگی‌های مهم مخلوط این است کہ اجزای تشکیل دہندہ آن ، خواص اولیہ خود را حفظ می کنند .

مخلوط ہمگن (محلول) : اجزای سازندہ بہ طور یکنواخت پراکنده شدہ اند .

اجزای سازندہ بہ راحتی قابل تشخیص نیستند .

اجزای سازندہ بہ راحتی از ہم جدا نمی شوند .

مثال : آلیاژها - آب نمک - هوا - نوشابہ گازدار

انواع مخلوط :

مخلوط ناهمگن : اجزای سازندہ بہ طور یکنواخت پراکنده نشدہ اند .

اجزای سازندہ بہ راحتی از یکدیگر قابل تشخیص هستند .

اجزای سازندہ بہ راحتی از یکدیگر جدا می شوند .

مثال : سالاد کاهو - آجیل

تعلیقہ (سوسپانسیون) : مخلوط ناهمگن کہ در آن ذرات یک جامد بہ صورت معلق در مایع (اغلب آب) پراکنده اند .

مثال : شربت‌های آنتی بیوتیک - شربت خاکشیر

نکتہ : تعلیقہ‌ها اگر مدتی بی حرکت بمانند ، ذرات جامد در تہ ظرف تهنشین می شود .

حلال : مادہ‌ای کہ معمولاً جزء بیشتری از محلول را تشکیل دادہ و حل شونده را در خود حل می کند .

اجزای

تشکیل دہندہ محلول‌ها

حلال : آب

حل شونده : مادہ‌ای کہ در حلال حل می شود . **مثال :** آب نمک

حل شونده : نمک

نکتہ : افزایش دما بر میزان حل شدن مواد تاثیر می گذارد . این تأثیر گاهی بہ صورت افزایش انحلال پذیری

است مثل حل شدن نمک در آب و گاهی بہ صورت کاهش انحلال پذیری است مثل حل شدن اکسیژن در آب .

جداسازی اجزای مخلوط : در زندگی روزمرہ گاهی لازم است مواد تشکیل دہندہ مخلوط‌ها را از یکدیگر جدا کنیم .

صاف کردن : براساس اندازہ ذرات . **مثال :** الک کردن - استفاده از کاغذ صافی - چای صاف کن

سرریز کردن : براساس اختلاف چگالی . **مثال :** جداسازی اجزای مخلوط ناهمگن آب و روغن

تقطیر : بر اساس اختلاف نقطہ جوش . **مثال :** جداسازی اجزای مخلوط ہمگن آب و الکل

استفادہ از دستگاہ سانتریفیوژ : جداسازی اجزای مخلوط‌های تعلیقہ مثل چربی و شیر

برخی روش‌های

جداسازی اجزای مخلوط‌ها

الف) جملات و عبارات زیر را با مناسب‌ترین کلمه کامل کنید :

- ۱- موادی که از یک نوع ماده تشکیل شده باشند ، مواد ..... نامیده می‌شوند.
- ۲- تفاوت ایزوتوپ‌های یک عنصر ، در تعداد ذرات ..... آن‌ها است.
- ۳- ترشح هورمون‌های غده ..... در کودکی باعث رشد بهتر اندام‌ها می‌شود.
- ۴- اجسام طبیعی ، غیر زنده و جامدی که از یک یا چند نوع کانی تشکیل شده‌اند، ..... نام دارند.

ب) جملات درست و نادرست را مشخص کنید :

- ۵- مقدار حل شدن اکسیژن در آب با افزایش دما ، کاهش می‌یابد.
  - ۶- جسم منیر در اثر بازتاب نور چشمه‌های نور به چشم ما ، دیده می‌شود.
  - ۷- وضوح سایه در مرز آن به اندازه جسم بستگی دارد.
  - ۸- غده زیر مغزی با ترشح بعضی از هورمون‌ها ، کار سایر غدد را واپایش می‌کند.
- درست   نادرست
 درست   نادرست
 درست   نادرست
 درست   نادرست

پ) پاسخ درست را مشخص کنید :

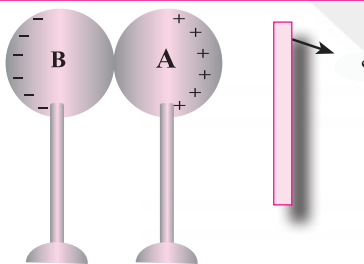
- ۹- کدام تغییر با بقیه تفاوت دارد :
الف) حل شدن شکر در چای
ب) ذوب شدن یخ
۱۰- در تغییر شیمیایی سوختن شمع ، کدام یک واکنش‌دهنده است :
الف) کربن دی‌اکسید   ب) بخار آب   پ) اکسیژن   ت) گرما و نور
۱۱- عدد جرمی و عدد اتمی عنصری که ۳ الکترون و ۴ نوترون دارد به ترتیب عبارت است از :
الف) ۳ - ۷   ب) ۴ - ۷   پ) ۱ - ۳   ت) ۴ - ۳
۱۲- غضروف‌ها با جذب چه موادی به استخوان تبدیل می‌شوند :
الف) آهن - کلسیم   ب) کلسیم - فسفر   پ) فسفر - سدیم   ت) سدیم - ید

- ۱۳- مفاهیم روبه‌رو را تعریف کنید : الف) رباط   ب) صفات ارثی

ت) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید :

- ۱۴- دو ویژگی پاسخ‌های انعکاسی را بنویسید.
- ۱۵- برتری لقاح داخلی بر لقاح خارجی چیست ؟
- ۱۶- انرژی لازم برای ایجاد اختلاف پتانسیل دو سر باتری ، چگونه تأمین می‌شود ؟
- ۱۷- کانی گرافیت از دگرگون شدن چه سنگی تشکیل شده است ؟

- ۱۸- با توجه به شکل روبه‌رو ، به سوالات زیر پاسخ دهید :
الف) میله القاکننده بار الکتریکی ، چه نوع باری دارد ؟
ب) بعد از جدا کردن کره‌ها ، هر کدام چه نوع باری خواهند داشت ؟

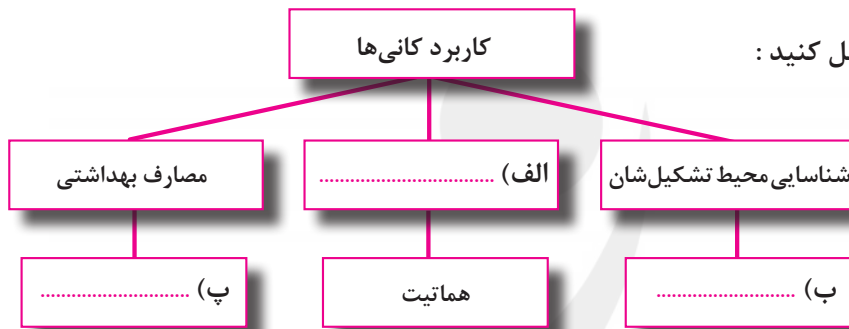

- ۱۹- توضیح دهید چگونه می‌توان آهن ربای الکتریکی قوی‌تری ساخت ؟

- ۲۰- هر ویژگی مربوط به کدام نوع سنگ است ؟

نوع سنگ	ویژگی سنگ‌ها
۱- آذرین	الف) لایه لایه‌اند و در آن‌ها فسیل یافت می‌شود.
۲- دگرگونی	ب) متبلور هستند و بلورهای ریز و درشت دارند.
۳- رسوبی	پ) استحکام و مقاومت آن‌ها نسبتاً زیاد است.

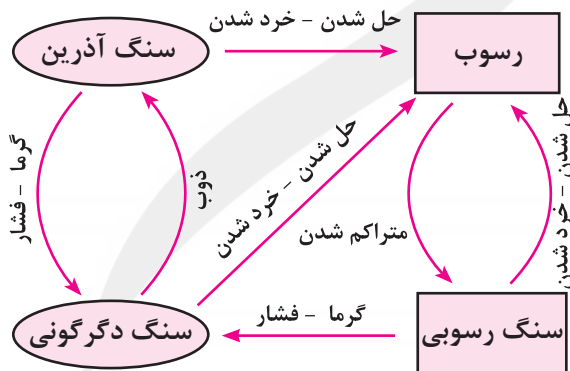
۰/۷۵

۱

۲۲- توضیح دهید چگونه می‌توان قطب‌های آهن‌ربایی را که نام آن‌ها پاک شده است را شناسایی کرد ؟

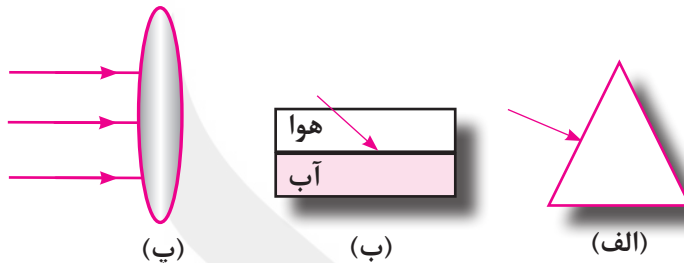
۰/۷۵

۲۴- توضیح دهید چرا به کانی آزبست (پنبه نسوز) کانی نامهربان می‌گوییم ؟

۰/۵

۲۵- در هر مورد امتداد پرتو نور را رسم کنید :

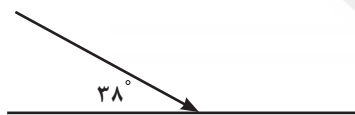

۰/۲۵

۲۶- خیاطی می‌خواهد برای اتاق پرو خود آینه‌هایی نصب کند تا مشتری بتواند پشت لباس خود را نیز ببیند. او باید از چه نوع آینه‌ای استفاده کند ؟

۰/۲۵

۲۷- با توجه به شکل روبه‌رو به سوالات زیر پاسخ دهید :

الف) پرتو بازتاب را رسم کنید.

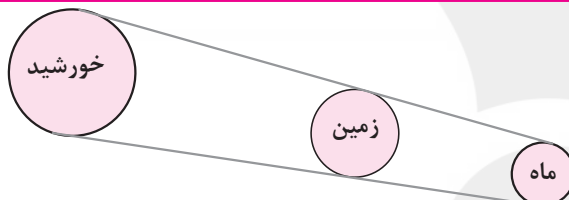
ب) اندازه زاویه تابش را بنویسید.

۰/۲۵

۲۸- با توجه به شکل روبه‌رو به سوالات زیر پاسخ دهید :

الف) این تصویر مربوط به کدام پدیده است ؟

ب) این پدیده چگونه روی می‌دهد ؟

۰/۵

۲۹- منظور از پاشندگی نور سفید چیست ؟

۱

۳۰- دو سر یک لامپ رشته‌ای به ولتاژ ۲۲۰ V متصل است. اگر جریان ۰/۸ A از لامپ بگذرد ، مقاومت لامپ چقدر است؟
(نوشتن فرمول و یکا فراموش نشود.)

۰/۵

۳۱- من چه هستم ؟ « روشی برای ایجاد خاصیت آهنربایی در میخ بدون تماس آن با آهن ربا. »

۱۵

جمع

۱- خالص	۲- نوترون	۳- تیروئید	۴- سنگ
۵- درست	۶- نادرست	۷- نادرست	۸- درست
۹- (ت) سوخت کبریت	۱۰- (پ) اکسیژن	۱۱- (الف) ۷ - ۳	۱۲- (ب) کلسیم - فسفر

۱۳- الف) بافت پیوندی محکمی که استخوان‌ها را در محل مفصل‌های متحرک به هم وصل می‌کند.
ب) صفاتی که عامل ایجادکننده آن‌ها از والدین به فرزندان و به عبارت دیگر از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

۱۴- خیلی سریع هستند - بدون اراده و تفکر انجام می‌شوند. (اغلب برای حفاظت از بدن انجام می‌شوند).
۱۵- چون یاخته تخم درون بدن جاندار ماده است از نظر امنیت و تأمین غذا، گرما و اکسیژن شرایط بهتری دارد.
۱۶- از واکنش‌های شیمیایی که درون باتری رخ می‌دهد حاصل می‌شود.
۱۷- نوعی زغال سنگ

۱۸- الف) منفی ب) کره A بار مثبت و کره B بار منفی
۱۹- می‌توان جریان الکتریکی گذرنده از سیم پیچ را بیشتر کرد. همچنین می‌توان تعداد دورهای سیم پیچ را افزایش داد.

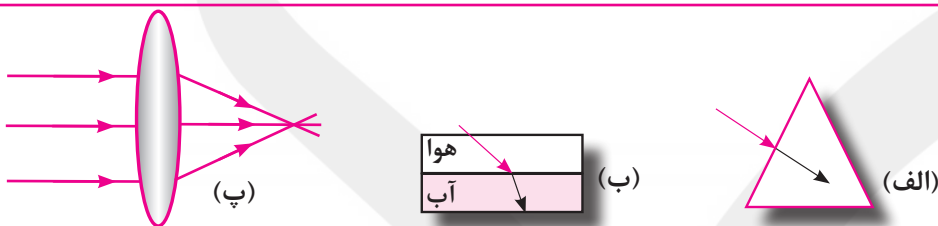
۲۰- آذرین : متبلور هستند و بلورهای ریز و درشت دارند. دگرگونی : استحکام و مقاومت آن‌ها نسبتاً زیاد است.
رسوبی : لایه‌اند و در آن‌ها فسیل بافت می‌شود.

۲۱- الف) استفاده در صنعت یا (ساختمان‌سازی) ب) هالیت یا (ژپس) پ) تالک یا (فلوئوریت)
۲۲- می‌توان آهن‌ربای دیگری را که نام قطب‌ها در آن مشخص است، به آن نزدیک کرد. قطبی که جذب قطب S آهن‌ربای شاخص شود قطب N است و قطبی که توسط این قطب دفع شود قطب S است.

۲۳- این نمودار چرخه سنگ در طبیعت را نشان می‌دهد. سنگ‌های موجود در کره زمین در اثر فرایندهای مختلفی مثل هوازدگی انجماد و ذوب، تحمل گرما و فشار (دگرگونی) به یکدیگر تبدیل می‌شوند. به مجموعه این تغییرات چرخه سنگ گفته می‌شود.

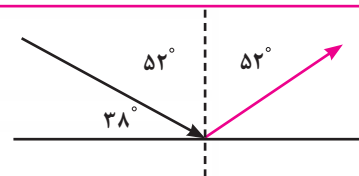
۲۴- استفاده از این کانی برای سلامتی انسان ضرر دارد. در صورتی که الیاف شناخته شده از این کانی از داخل لنت ترمز یا لباس‌های ضد حریق و ... وارد هوا شوند، از طریق تنفس وارد شش‌ها شده و با چسبیدن به دیواره شش‌ها یاخته‌های شش را به یاخته‌های یاخته‌های سرطانی تبدیل می‌کنند.

۲۵-

۲۶- آینه تخت

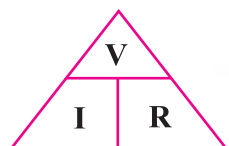
۲۷- الف) 52° زاویه تابش، زاویه بین پرتوی تابیده شده با خط عمود بر صفحه می‌باشد. ب) 52°

۲۸- الف) ماه گرفتگی یا خسوف ب) هرگاه زمین بین ماه و خورشید قرار بگیرد و با آن‌ها در یک جهت باشد، زمین مانع رسیدن نور خورشید به ماه می‌شود و سایه زمین روی ماه می‌افتد.

۲۹- باریکه نور سفید پس از عبور از منشور به رنگ‌های مختلفی تجزیه می‌شود که این پدیده پاشندگی نور سفید نامیده می‌شود.

۳۰-

$$220V = \text{ولتاژ (اختلاف پتانسیل)}$$

$$I = 0.8A = \text{شدت جریان}$$

$$R = ? \Omega = \text{مقاومت الکتریکی}$$

$$\text{ولتاژ} = \text{مقاومت الکتریکی} \times \text{شدت جریان}$$

$$220 = 0.8 \times R \Rightarrow R = \frac{220}{0.8} = 275 \Omega$$